

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2018. év április hó 17. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A kiskorú veszélyeztetésének büntette és más bűncselekmények miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a vádlott és a védő másodfellebbezését elbírálva a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2017. december 8. napján kihirdetett 21.Bf.10.328/2017/7. számú ítéletét megváltoztatja, és a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést 1 (egy) évre enyhíti.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú eljárás során felmerült 10.880 (tízezer-nyolcszáznyolcvan) forint büntügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A vádlottat a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 13.B.XIII.21.258/2016/18. számú ítéletével kiskorú veszélyeztetésének büntette [Btk. 208. § (1)], valamint közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés] miatt mint különös visszaesőt - halmazati büntetésül - 90 napi elzárásra ítélte. A vádlottat lopás vétsége [Btk. 370. § (1) és (2) bekezdés a) pont], valamint súlyos testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pontja a] miatt emelt vád alól felmentette. Határozott a bűnjelekről, valamint részben kötelezte a vádlottat a büntügyi költség viselésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen bejelentett ügyészi fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Törvényszék a 2017. év április hó 19. napján kihirdetett 21.Bf.10.328/2017/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a vádlott bűnösségét lopás vétségében [Btk. 370. § (1), (2) bekezdés a) pont] is megállapította. A vádlottat elzárás helyett 1 év 6 hónap szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg, döntött a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizártságáról. Korrigálta a büntügyi költség vádlottat marasztaló összegét, kötelezte őt a másodfokú eljárásban felmerült büntügyi költség viselésére, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője jelentett be fellebbezést a lopás vétsége vonatkozásában enyhítés érdekében.

A vádlott fellebbezésének írásban benyújtott indokolásában bejelentett fellebbezését fenntartotta. Vitatta P.T. sértett előadását arra nézve, hogy ő a sértetthez vágta volna a babakocsit a benne levő kis gyermekkel együtt, illetve hogy kábítószerrel adott volna a gyermeknek. Sérelmezte, hogy a cselekmény miatt kiskorú gyermekét a gyámhatóság nevelőszülőknél helyezte el, és a gyermeket a mai napig nem kapta vissza. Előadta, hogy a hatóságtól olyan felvilágosítást kapott, mely szerint az ítélet függvényében döntenek a gyermek elhelyezésével kapcsolatban, azonban a tájékoztatás szerint letöltendő szabadságvesztés esetén a gyermek a nevelőszülőknél marad. Hangsúlyozta, hogy a kerékpárt nem lopási szándékkal vitte el, hanem azért, mivel arra gondolt, hogy a kerékpár ki lett dobva. A kerékpár állapotát a sötétség miatt nem észlelte. Ezekre a körülményekre is figyelemmel állította, hogy a lopás bűncselekményét nem követte el. Mindössze annyiban érezte magát bűnösnek, hogy a kisfiát a helyszínen hagyta. Ennek okát a sértett részéről őt ért támadással magyarázta. Állítása szerint ugyancsak a sértett magatartása következtében borult fel a babakocsi, és esett abból ki a kisfia. Véleménye szerint nem ő, hanem a sértett veszélyeztette a kisfia életét. Mindezekre figyelemmel a kiszabott büntetés enyhítését kérte.

A védő a nyilvános ülésen az elsőfokú tárgyaláson előadott perbeszédében előadottakat tartotta fenn. A büntetés kiszabása körében - nézete szerint - a másodfokú bíróság a bűnösségi körülményeket nem a súlyuknak megfelelően értékelte. Kérte a fellebbezésben megjelöltek szerint a kiszabott büntetés enyhítését.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.50/2018/2. számú átiratában, illetve az ügyészség nyilvános ülésen megjelent képviselője a vádlotti és védelmi fellebbezést nem tartotta megalapozottnak. Hangsúlyozta, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság a megismételt eljárást a Kúria hatályon kívül helyező határozatában előírtaknak megfelelően a perrendi szabályok betartásával - kisebb jegyzőkönyvezési pontatlanság mellett - folytatta le. Ügyfelderítési kötelezettségét teljesítette, a tényállást megalapozottan állapította meg, a személyi részt illető hiányosságot a másodfokú bíróság korrigálta. Kiemelte, hogy a kerületi bíróság a lopási cselekmény alól a Kúria határozata ellenére bűncselekmény hiányában ismételten felmentette a vádlottat, továbbá felmentő rendelkezést hozott a testi épséget sértő cselekménnyel kapcsolatban is. Utóbbi felmentő rendelkezést az ügyészség már nem vitatta. Rámutatott a főügyészség képviselője arra is, hogy a másodfokú bíróság a tényállás személyi részét érintő hiányosságot pótolta, így a pontosított tényállást a harmadfokú eljárásban irányadónak tartotta. Elégségesnek tekintette a törvényszék indokolási kötelezettségének teljesítését. Okszerűnek találta a lopás vétsége vonatkozásában a vádlott bűnösségére levont következtetést. Helyesnek minősítette a Btk. időbeli hatálya kérdésében a jelenleg hatályos szabályok alkalmazását. Nézete szerint körültekinően történt meg a bűnösségi körülmények számbavétele. A többszörösen büntetett előéletű terhelttel szemben lényegesen nagyobb súlyúnak tartotta a terhelő körülmények számát, így a kiszabott büntetés enyhítését indokolatlannak találta. A járulékos rendelkezéseket is törvényesnek tartotta, ezért a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú bíróság nem találta alaposnak a bejelentett fellebbezéseket.

A harmadfokú bíróság vizsgálta a vádlott és a védő másodfellebbezésének joghatályosságát, ennek körében megállapította, hogy a harmadfokú eljárásnak a Be. 386. § (1) bekezdése a) pontja szerinti törvényes előfeltétele fennáll, mivel a másodfokú bíróság olyan vádlott bűnösségét állapította meg, akit az elsőfokú bíróság felmentett.

A harmadfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást a Be. 387. § (1) bekezdése értelmében bírálta felül abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az elsőfokú, illetve a másodfokú eljárásban megtartották-e, valamint hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e. A harmadfokú felülbírálat során megállapítható volt, hogy az eljárási szabályokat mind a másodfokú, mind az elsőfokú bíróság megtartotta.

Kijelenthető, hogy a jogorvoslati kérelemmel nem támadott - a másodfokú bíróság által kisebb mértékben kiegészített - tényállás a további elítéléssel kapcsolatos adatokon kívül mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, erre figyelemmel a Be. 388. § (1) és (2) bekezdése értelmében a tényállás irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

E tényállás mindössze az előéleti adatokat érintően a Be. 388.§ (2) bekezdésére figyelemmel annyi kiegészítést igényelt, hogy a vádlottat időközben a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2017. szeptember hó 12. napján kelt 25.B.22640/2017/9. számú - a Fővárosi Törvényszék 23.BF.11.772/2017/9. számú határozata folytán 2018. január 5-én jogerőssé váló - ítéletével fogolyszökés vétsége miatt 1 év 2 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A cselekmény elkövetésének időpontja: 2017. július hó 6. napja. A vádlott 2017. augusztus hó 20. napja óta e büntetését tölti, feltételes szabadságra bocsátásának várható időpontja: 2018. július hó 2. napja.

A harmadfokú bíróságnak lényegében jogkérdésben, mégpedig abban kellett állást foglalnia, hogy a kérempár elvitelével kapcsolatban az elsőfokú vagy a másodfokú bíróság álláspontja helytálló-e.

A *Kúria* a korábbi elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező határozatában azt állapította meg, hogy a kérempár tulajdonosa nem mondott le a dolog tulajdonjogáról. A visszaszerzés szándéka, valamint az időlegesen birtokról való lemondás nem jelentette azt, hogy a kérempárt a továbbiakban a maga számára idegennek tekintette, azaz olyannak, mint amit bárki elvihet anélkül, hogy ezzel bűncselekményt követne el. Megállapította továbbá azt is, hogy a vádlott a kérempár eltulajdonítását nem a sértett beleegyezésével tette, hiszen a csoport tagjai a terhelt után mentek, őt utolérték és visszavették tőle a kérempárt. E magatartás nem tekinthető a tulajdonjogról való tényleges lemondásnak. A sértett a jeladó felszerelésével, valamint a kérempár szemmel tartásával mindent megtett annak érdekében, hogy az elkövető azt a véglegesség eredményével ne tulajdoníthassa el. A sértett a kérempár tulajdonjogát feltétlenül meg kívánta tartani, ezért sértetti beleegyezésről, a tulajdonjogról való lemondásról sem lehet szó.

Az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárásban elfoglalt álláspontja szerint a kérempár uratlannak (res nullis) vagy elhagyottnak (res derelicta) nem volt tekinthető, hiszen a feltűnően jó állapotban lévő kérempár értékét a szakértő 276.710 Ft-ban határozta meg. A kérempárt értékes alkatrészek hozzáadásával szerelték fel annak érdekében, hogy az a figyelmet felkelve vonzóbb legyen. A kérempárról tehát a vádlott maga sem gondolhatta, hogy azt elhagyták, kidobták, ellenkezőleg a

körülményekből tudnia kellett, hogy nem elhagyott dolgot talált. A vádlott tehát idegen dolgot vett el jogtalan eltulajdonítás céljából. Az elsőfokú bíróság mégsem állapította meg a vádlott büntetőjogi felelősségét azért, mivel - nézete szerint - a sértett közreműködésével, azaz a sértett beleegyezésével, az általuk állított csapda révén történt meg a konkrét bűncselekmény elkövetése. A bűnelkövetést olyan provokált bűncselekménynek tekintette, amely más okból nem büntethető. A sértett a kerékpár eltulajdonítása esetén nem hivatkozhat jogellenességre, mivel az történt, amire a sértett számított, hiszen a csali kerékpárt elvitték. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a sértetti akarat sajátos megjelenési formája a provokált bűncselekmény, melynek lényege az, hogy a provokált tettes a provokáció nélkül nem követte volna el az adott bűncselekményt. A sértett beleegyezése, a sértetti akaratnyilatkozat kizárja a bűncselekmény jogellenességét, illetve társadalomra veszélyességét.

Kifejtette továbbá, hogy a "csali" kerékpár kihelyezésével a sértett, aki a kerékpár tulajdonosának tekinthető, nemcsak hozzájárult, azaz beleegyezett a kerékpár elvitelébe, hanem azt kifejezetten akarta is, azaz a bűncselekmény elkövetéséhez hozzájárulását adta. Mindezt azért tette, hogy ő és csoportja rejtett műholdas jeladókkal biztosítva a lehető leghamarabb visszaszerezze a kerékpárt, majd a tettest rendőrkézre juttassa. Hangsúlyozta továbbá azt is, hogy a sértett provokációja nélkül a vádlott nemcsak a lopást, hanem a hozzá szorosan kapcsolódó további három bűncselekményt sem követte volna el. Úgy ítélte meg, hogy P.T. sértett a csali kerékpár kihelyezésével beleegyezett a bicikli elvitelébe, és ezzel kiprovokálta a bűncselekmény elkövetését, továbbá láncreakciót indítva el besodorta a vádlottat más bűncselekmények véghezvitelébe is. A vádlott vagyon elleni bűncselekménye a tényállásszerűség ellenére - társadalomra veszélyesség hiányában - nem valósított meg bűncselekményt.

A másodfokú bíróságnak a kerékpár elvételével kapcsolatban előadott véleménye - ellentétben az elsőfokú bíróság álláspontjával - az volt, hogy nem lehet a lezáratlan állapotban falhoz támasztott kerékpárt a bűncselekmény elkövetésére való felhívásként, tehát provokációként értékelni. Hangsúlyozta azt is, hogy a sérelem okozásába való beleegyezés esetén a beleegyezésnek komolynak, egyértelműnek és kifejezettnek kell lennie. Nézete szerint a sértett nem a kerékpár tulajdonjogáról, hanem a kerékpár birtokáról, a hozzá kapcsolódó rendelkezési jogról mondott le, és azt is csak időlegesen tette. A lemondás időleges jellegére utalt a kerékpár jeladóval történt felszerelése, folyamatos figyelemmel kísérése, a dolog elkövetőtől való visszavétele. E körülmények alapján azt a következtetést vont le a másodfokú bíróság, hogy a sértett nem mondott le ténylegesen a jármű tulajdonjogáról, nem tekintette azt a saját maga számára idegenek, így a sértetti beleegyezés mint büntethetőséget kizáró ok sem rögzíthető.

A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság érvelésével értett egyet.

Helyesen vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy mikor eredményezheti a sérelmet szenvedő beleegyezése a büntethetőség elmaradását. Csak abban az esetben, ha a sértett egyértelműen kifejezésre juttatja, hogy a dolog tulajdonjogával felhagyott, tehát a körülmények egyértelműen arra utalnak, hogy a sértett a dolog feletti rendelkezés jogával véglegesen felhagyott. Ilyen következtetés levonására az első fokú bíróság sem jutott, és a vádlott az elkövetés körülményei alapján egyértelműen nem juthatott. Az újszerű, jól felszerelt kerékpár korántsem elhagyott helyen, rövid időre volt leállítva. A kerékpár állapota, a leállítás helye, időtartama, a környék forgalmi viszonyai sem utaltak arra, hogy a sértett a kerékpár tulajdonjogával fel kívánta volna hagyni. Ellenkezőleg ezek a tényezők azt a következtetést erősítették, hogy a sértett csak időlegesen mondott le a kerékpár birtokáról. Ugyanezt a következtetést támasztotta alá a sértettnek, és segítőinek a kerékpár elvétele után tanúsított magatartása is, nevezetesen, hogy a kerékpárt eltulajdonítása után nyomon követték,

majd azt a vádlottól visszavették.

A kifejtettek alapján nem lehetett a sértett beleegyezéséről mint büntethetőséget kizáró okról beszélni.

A sértetti provokációval kapcsolatos elsőfokú fejtegetéssel sem lehetett egyet érteni, ugyanis az első fokú bíróság által felhívott 3.Bf.53/2011/6. számú ítéletben szereplő eset teljesen más jogi helyzetet takart. A Fővárosi Ítéltábla ebben az ítéletben részletesen foglalkozott a provokáció hatására elkövetett bűncselekmény megítélésével, annak büntetlenséget eredményező eseteivel, feltételeivel. Felidézte Teixeira de Castro Portugália elleni ügy részleteit, mely ügyben - eltérően a jelenleg vizsgált ügytől - fedett titkos ügynökök igénybevételével történt a bűncselekmény elkövetése. E határozatban kifejtettek szerint mindenfajta büntetőügyben érvényesíteni kell a tisztességesség követelményét. A közérdek nem igazolhatja a rendőri felbujtás útján szerzett bizonyítékok felhasználását. A Teixeira de Castro elleni ügyben a rendőrök nem pusztán *passzívan figyelték*, amint Teixeira de Castro elkövetett egy bűncselekményt, hanem olyan befolyást gyakoroltak a terheltre, amellyel felbujtották őt a bűncselekmény elkövetésére. Az ítéltábla e határozatában párhuzamot vont a fedett nyomozó tekintetében az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) által vizsgált eljárással, amikor megállapította, hogy az előttük folyó ügyben a vádlott cselekménye lehetett a rendőri közreműködés eredménye, ezért a hatósági felbujtást tartott megállapíthatónak, ami kizárta a bizonyítékok törvényességét. Az agent provocateur általi fellépés ugyanis jogellenesnek minősül, mivel a fedett nyomozó törvénytelen tevékenysége nélkül a bűncselekmény nem jött volna létre. Az ítéltábla ezért az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatával egyezően a rendőrségi felbujtás eredményeként beszerzett bizonyítékot kirekesztette az eljárásból, melynek következménye volt a terhelt bűncselekmény (kábitószerrel visszaélés büntettének kísérlete) alóli felmentése.

A 3.Bf.53/2011/6. számú ügy számos elemében tért el a jelenleg vizsgált ügy jellegzetességeitől. Abban az ügyben *hivatalos személyek*, nyomozók kábítószer eladásra való felbujtását vizsgálta és bírálta el a bíróság. A bűncselekmény elkövetésére irányuló provokáció megállapításának az is feltétele, hogy a kezdeményező személy *aktívan működjön közre* a bűncselekmény elkövetésére irányuló felbujtásban. Nem elégséges a passzív figyelemmel kísérés, hanem az elkövetőre olyan befolyás gyakorlása szükséges, amellyel megtörténik az elkövető felbujtása a bűncselekmény elkövetésére, aki e beavatkozás nélkül nem követte volna el a bűncselekményt.

A magánszemélyek által történő kerékpár őrizetlenül hagyása nem sorolható a provokáció körébe elsősorban azért, mivel nem állami szerv közreműködéséről volt szó. A kerékpár jeladóval történt felszerelése, majd figyelemmel kísérése, követése önmagában nem jelent aktív részvételt a bűnelkövetésben, tehát a bűncselekmény lényegében a sértett aktív befolyásolása nélkül valósult meg. Nem történt más, mint a bűncselekmény elkövetését elhatározó vádlottat a sértett megbízottjai figyelemmel kísérték, majd a már a leállítási helytől 50 méter távolságra eltolt kerékpár továbbvitelét megakadályozták. A harmadfokú bíróság határozata meghozatala során irányadónak tekintette a Kúria által megfogalmazottakat; e szerint az egyesület tagjai nem gyakoroltak közvetlen befolyást a terheltre, a kerékpárt nem is azon a helyen kívánták csaliként kihelyezni, ahonnan a terhelt azt eltulajdonította. Az egyesület tagjai csupán megfigyelték a terhelt magatartását, tehát emiatt sem állítható, hogy a sértett provokáló magatartása következtében került volna sor a bűncselekmény elkövetésére. Ezért a tényállásban megállapított magatartást illetően nem állapítható meg a társadalomra veszélyesség hiánya.

A fent vázolt érvrendszer alapján a lopás vétsége elkövetésének megállapítására a másodfokú

bíróság részéről törvényesen került sor. Az egyéb, nem támadott cselekmények minősítése is megfelelt a büntető anyagi jogszabályoknak.

A másodfokú bíróság túlnyomórészt megfelelően állapította meg a bűnösségi körülményeket. Nem értett egyet ugyanakkor a harmadfokú bíróság azzal az értékeléssel, hogy a sértett közrehatása nem vehető figyelembe enyhítő körülményként. Kétségtelenül a sértett részéről felmentést eredményező provokáció ugyan nem, de nagyfokú közrehatás valósult meg, hiszen a szemmel láthatóan értékes kerékpárnak az utcán őrizetlenül hagyása kifejezetten azt a célt szolgálta, hogy ilyen módon kerítsék kézre a kerékpár tolvajokat. A sértett noha törvénytelennek nem, de helyesnek sem tekinthető módját választotta a kerékpár tolvajok üldözésének, hiszen e bűncselekmény volt az elindítója a vádlott terhére megállapított másik kettő bűncselekmény elkövetésének. A kerékpár lopás nélkül a másik két bűncselekmény elkövetésére sem került volna sor. Ezeket a körülményeket lényeges enyhítő körülményként kellett értékelni az igen jelentős, az elévülési időt is meghaladó, hat évet közelítő időmúlás mellett.

A helyesbített bűnösségi körülmények alapján az 1 évtől 7 év 6 hónapig tartó tételkereten belül a harmadfokú bíróság álláspontja szerint a többszörös bűnismétlő vádlottal szemben szabadságelvonás alkalmazása indokolt, a Btk. 79. §-ában írt büntetési célok eléréséhez azonban a szabadságvesztés minimuma is elégséges, ezért a harmadfokú bíróság a másodfokon kiszabott szabadságvesztést egy évre mérsékelte.

A kifejtettekre figyelemmel a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a büntetés kiszabását érintő részében a Be. 398. § (2) alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 379. §-a alapján helybenhagyta.

A vádlotti és védelmi fellebbezés eredményessége folytán a Be. 381. § (2) bekezdése alapján a harmadfokú eljárásban felmerült bünygyi költséget az állam viseli.

A harmadfokú ítélet elleni további fellebbezés lehetősége a Be. 386. § (1) bekezdése alapján kizárt.

Budapest, 2018. április 17.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.	Halász Etelka s.k.	Németh Nándor s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Fővárosi Törvényszék 2017. év december hó 8. napján kihirdetett 21.BF.10.328/2017/7. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 4.Bhar.39/2018 /6. számú ítélete folytán 2018. év április hó 17. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2018. év április hó 17 napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke

